

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Theologiae Speculativae Scholasticis Prælectionibus Et
Exercitiis Accommodatae Libri IV**

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. III. An in Christo fuerit Scientia naturalis per accidens infusa, vel, an fuerit successivè, modo naturali acquisita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

positio & temperamentum trahat post se rebellionem corporis adversus spiritum, & partis sensitivæ adversus partem rationalem, & quoddam animæ suæ imbecillitate non possit plenè subicere corpus, illudque vincere: jam verò Christus non fuit affectus tali rebellionem, & sic cessabat causâ impeditiva operationum Scientiæ infusæ, hoc est non pendentis à corpore, tanquam à causâ cooperante,

371. Obijcies 2. In præsentia Visionis Beatæ est superflua Scientia infusa, quia per Visionem Beatam cognoscit Christus eadem objecta melius quàm per Scientiam infusam: ergo non est quare ponatur in Christo. R. Simpliciter loquendo non esse superfluum: nam licet sine illa cognosceretur objectum cum tanta sufficientia & satietate, ut abesset omnis sollicitudo anxia amplius cognoscendi, nihilominus habet diversum modum cognoscendi eadem objecta, nempe directè tendendo in creaturas, & hoc sufficit, ut non sit superflua: alioquin post resurrectionem futuræ essent superflue sensationes in beatorum corporibus, quia illa ipsa objecta cognoscuntur per visionem Dei.

CONTROVERSIA III.

An in Christo fuerit Scientia Naturalis per accidens infusa, vel an fuerit Successivè, & modo naturali acquisita.

Dixi suprà, Scientiam per accidens infusam dici illam, quæ connaturaliter & per se deberet acquiri beneficio sensuum & phantasia, determinantium nostrum intellectum ad producendas in se species impressas, cum quibus deinde eliciat cognitiones enigmáticas, cognoscendo res spirituales instar corporearum, componendo, dividendo &c.

Ad hanc scientiam reducitur alia, quæ vocatur Experimentalis, nempe quæ pro suo objecto formali habet ipsam experientiam præsentem vel præteritam, sensibus externis hauritam, adeoque circa ea sola versans, quæ sub experientiam sensuum cadunt. Et hanc quidem experimentalem notitiam nemo in dubium vocat quominus fuerit à Christo successivè acquisita, quia Christus usus est sensibus, & hæ sensationes reliquerunt post se species rememorativas: & sensus internus eas reflexè cognoscebat: huiusque beneficio ipse etiam intellectus cognovit reflexè actus sensationum, sicut in nobis contingit, & quo ordine in nobis acquiritur scientia experimentalis, eo ordine fuit in Christo acquisita, de qua videtur omnino locutus esse Apostolus ad Hebr. 5. *Didicit ex iis quæ passus est obedientiam.*

Controversum est, utrum Scientia illa quæ est similis nostræ acquisitæ fuerit etiam à Christo successivè acquisita, vel statim à principio per

accidens infusa, sicut fuit infusa Adamo. Illa infusam docet Suarez, Præpositus, & probabiliter iudicat Ant. Perez. Negat S. Thomas 2. 2. q. 1. a. 4. q. 12. a. 2. retrahens oppositam quam docuerat in 3. d. 14. q. 20. de Verit. a. 2. item Viquez, Alvarez, Ragusa, Raynaudus, Mendez, Lugo, Arriaga.

372. DICO 1. Probabilius est, Christum non habuisse omnes huiusmodi scientias statim à principio infusas, sed aliquas successivè medijs actibus comparasse, sicut nos comparamus. Hanc Conclusionem expressit S. Ambrosius in de Incarn. Dom. Sacram. c. 7. explicans in hunc sensum illud Lucæ: *Proficiebat ætate & sapientia*. Profectus inquit, ætatis & profectus Sapientia, hæc humana est, ideo ætatem antè præmit, ut secundum hominem crederes dictum: *Ætas enim non divinitatis, sed corporis est.* Ergo proficiebat ætate hominis, proficiebat Sapientia hominis. Sapientia autem sensu proficit, quia à sensu Sapientia.

Probari solet 1. à paritate ex alijs operationibus humanitatis, quæ ex sua natura requirunt certam organizationem; v.g. Christus non ambulabat, antequam haberet perfectam organum in cruribus, & nervos ac mûculos debito modo repositos ac roboratos: non loquebatur in infantia, nec comedeat masticando priusquam haberet dentes; ergo nec habuit operationem humanam & connaturalem intellectus, quia hæc non minùs pendet à phantasmate, quàm phantasma ab organo disposito. Ita post alios Lugo.

Ad hanc tamen probationem responderem negando paritatem. Nam operationes in probatione allatæ fuissent quodammodo monstruæ, & quoad apparentiam exteriorem fuissent inbecilliores: quapropter sicut Christus voluit reveri crescere quoad molem corporis, ita etiam voluit operari operationes exteriores cum ea decore, sine qua displicuisset hominibus, & nihil promississet finem officij, sed potius impedivisset, quatenus suam humanitatem suspectam reddidisset, ut putaretur corpus phantasticum potius quàm verum assumptissimè. Econtra actus interni intellectuales, nullam huiusmodi indecentiam adhibuissent, quia latuissent: non valeret ergo conabundantia, & paritas non tenet.

373. Melius ergo probatur Conclusio. Sicut Visio Beata & Scientia per se infusa fuerunt Christo collatæ non contra naturam ipsam Scientiarum, nec contra Naturam ipsius hypopsiti, sed juxta exigentiam utriusque, nam hypopsitum habuit jus ad illas, & illa virore independentes à corporea dispositione & organizatione non debebant differri ulterius, quia nulla erat causâ differendi, ita econtra scientiæ dependentes in operando ab organorum certa perfectione, non petebant conferri antequam essent organa præparata, nec etiam vi Visionis hypopsitæ debebant statim conferri, hocipso quod non fuerat Christus statim productus in virili statu & perfectione.

fectione. Ergo has Scientias non accepit Christus statim ab initio, sed successivè, & suo tempore.

Restat tamen ulterior quæstio, utrum Christus eas omnes Scientias simul accepit, postquam organa fuerunt sufficienter præparata, etiam antequam objecta applicarentur.

374. Cardinalis de Lugo docet, quod licet Christus non accepit ejusmodi species & scientias, antequam organum esset sufficienter præparatum, & hac ratione accepit cum aliqua successione, eò quod organum etiam successivè fiat capax plurium & plurium scientiarum, nempe prius sensibilem, deinde minus sensibilem, nihilominus tamen existimat, omnes has species fuisse Christo per accidens infusas, hac ratione, nempe non expectatà occurrence rerum, & inde desumptis speciebus. Probat hoc Cardinalis à paritate. Nam sicut Deus noluit Christum generari nisi ex materia prius disposita, voluit tamen ipse Deus virtutis suæ obumbratione supplere officium viri, quia scilicet non decebat Christum generari ope viri: ita noluit quidem Christo infundere tales species, nisi præparatis prius organis receptivis, ne Christus haberet infantiam simulatam, & tantum specie tenus, si ante perfectam ætatem habuisset perfectum usum hujus Scientiæ, sicut in ætate virili, voluit tamen eas infundere independentem à concursu objectorum externorum medijs sensibus, quia non decebat Christum aliquid discere ab homine vel Angelo, vel alia creatura, prout videntur loqui aliqui Patres apud Suarez. Porro fatetur Lugo, has species non fuisse infusas objecta cognoscenda existent in rerum natura. esto fuerint infusæ absque applicatione & concursu objectorum. Fateretur insuper, Christum per quotidianam rerum experientiam profecisse etiam realiter in Scientia acquisita, accipiendo novas species objectorum, quæ sensibus experiebatur. Sed hæc scientia est potius experimentalis, de qua jam egimus; nunc autem querimus de Abstractiva, ut advertit ipse Lugo, qui denique Num. 23. iterum limitat suam doctrinam, & docet, ea quæ Christus per auditum percipiebat, jam antè cognovisse independentem ad hoc sensu: quæ verò per reliquos sensus percipiebat, non cognovisse prius per scientiam per accidens infusam. Rationem dat, quia non decebat hominem respectu Christi habere rationem Magistri, quam tamen habuisset, si mediante auditu Christum instruxisset circa aliquod objectum.

375. DICO 2. Probabilius mihi est, nullius objecti aliquando occurruri speciem fuisse Christo ante ipsum actuale objecti occursum infusam, sed fuisse naturaliter acceptam ab objectis, sicut nos accipimus. Probat 1. ex Scriptura ad Hebr. 5. *Didicit ex iis quæ passus est obedientiam*, hoc autem gratis ad certos sensus restringitur: quidni enim etiam ex blasphemijs, obreccationibus, didicit obedientiam, atque ex flagellatione & crucifixione? Neque hoc est pro-

prie habere hominem pro Magistro, aut ab illo discere in eo sensu, quo hæc videntur importare imperfectionem: quasi præsupponerent illorum objectorum ignorantiam: omnia enim illa Christus cognovit per Visionem beatam, & Scientiam per se infusam. Sanè Christus Dominus ipse ad hanc qualemcunque apparentiam Magisterij non semel homines invitavit: ut, quando ex cæco quasiivit: *quid tibi vis faciam?* ex paralytico, *Vis sanus fieri?* ex Apostolis, *Quem dicunt homines esse Filium hominis?* utique Christus non simulavit aliquem defectum qui ipsum dedecaret: ergo his interrogationibus voluit sibi communicari aliquam noticiam humanam, quam prius non habuisset. Hinc

376. Probo Conclusionem 2. Quemadmodum non decebat Christum habere infantiam simulatam hoc sensu, ut ante perfectæ organa haberet species scientificas infusas, ita non decebat Christum habere cum hominibus conversationem simulatam, simulando se ab illis humanam noticiam exquirere & acquirere, quando eorum sermonibus auscultabat & interrogabat: v. g. quando suscitaturus Lazarum interrogavit: *ubi posuisti eum?* Neque legitur Christus unquam correxisse illos, qui ipsi absenti per alios voluerunt aliquid referri: v. g. quando sorores Lazari miserunt ad illum, qui significaret morbum Lazari: quando Centurio nuntiavit morbum sui famuli: cum tamen isti crederent, posse absentem sanare: & tamen existimabant absentem non cognoscere morbos illà noticiā quæ inter homines requiritur & intercedere solet.

377. Confirmatur 1. In Christo fuit vera & non simulata admiratio, ut tradit S. Thomas: admiratio autem, ut habet idem D. supponit aliquid insolitum ex parte objecti, & prius non cognitum. Jam verò Christus admiratus est fidem Centurionis, quam accepit per auditum, quæ scilicet tanta fuit, ut excesserit longè gradum illum, quem Christus potuisset colligere & expectare spectatis illis, quæ prius experimento didicerat. ergo etiam per auditum Christus aliquam noticiam accepit, qualem homines accipiunt, quando aliquid admirantur.

Confirmatur 2. Quia sic commodè satis intelligitur, quâ ratione Christus in agone constitutus potuerit ab Angelo confortari: quæ confortatio consistebat in quadam animatione & consolatione, nec videtur aliud fuisse, quam propositio motivorum allicientium ad passionem libenter sustinendam: unde dicunt Interpretes, quod Angelus illi proposuerit necessitatem generis humani, & Voluntatem Patris Cælestis, & exaltationem proprii nominis &c. non quasi Christus hæc non prius sciverit Scientiā Beatā, aut per se infusā, sed ad ostendendam proprietatem naturæ humanæ (ut loquitur S. Thomas q. 12. a. 4.) voluit etiam ab Angelo consolatoria verba admittere. Postquam ergo Christus sponte admisit vehementissimam tristitiam & mortis horrorem, voluit de-

V v v

inde

inde humano modo & medio temperari, prout amicus ab amico consolante levamen accipere solet: quo nobis etiam exemplum dedit, illudque imitati sunt sanctissimi Patres in primitiva Ecclesia, animantes per Epistolam illos, qui propter fidem erant in vincula coniecti, aut in exilium missi.

378. Non ignoro, illam Angeli confortationem aliter ab alijs explicari, quos non reprehendo. Primum ergo dicunt alij, quod Angelus Christum non quoad animum, sed quoad corpus præcisè confortaverit, obijciendo oculis tam amicum & gratum aspectum, ut inde letitia redundaverit in corpus. Alij dicunt, quod Angelus ita moverit & distribuerit sanguinem & alios humores corporis tristitia turbatos, & cor aggravantes, ut inde Christus magnum levamen accepit. Denique P. Esparza putat, Christum fuisse ab Angelo confortatum hac ratione, quod Angelus Christum suppliciter rogaverit, ut desisteret à miraculosa admissione tristitiæ, quam Christus contra Jus Visionis Beatæ in se permittebat excitari ex apprehensione & vivacissima imaginatione passionis imminentiæ. ab hoc ergo miraculo, & sic à tristitia conatus est Angelus suis precibus Christum liberare, & fuit exauditus, & sic eum confortavit.

379. Probabilior mihi videtur expositio P. Vasquez qui negat per vocem: *Confortans eum* significari levamen aliquod Mœoris & Tristitiæ: & hoc existimat colligi ex ipso Evangelij contextu, sequitur enim: *Et factus in Agonia prolixius orabat. & factus est sudor ejus sicut guttæ sanguinis decurrentis in terram.* quibus significatur, post Angeli colloquium potius creville, quam mitigatum fuisse dolorem: cum agonia sit extrema perturbationis & afflictionis species, quam Latini trepidationem appellant. Itaque secundum P. Vasquez confortatio facta ab Angelo aliud non fuit, quam quadam laudatio seu congratulatio, quod Christus tanto animi robore & generositate se resignaverit & acceptaverit mortem. Hanc explicationem insinuat S. Thomas in 2. dist. 11. q. 1. a. 3. ad 3. & est S. Chrysostomi, Theophylacti, & omnium clarissimè S. Epiphanijs hærel. 69. vbi de confortatione Angeli hæc habet: [Ecce enim invenimus impleri dictum magni Cantici à Moyse conscripti, vbi dicit: Exspectetur velut pluvia sententia mea, & paulò post rursus dicit: Adorent eum omnes filij Dei, & confortent ipsum omnes Angeli Dei, non ut dent ipsi robur Angelis, non enim indigebat Angelorum confortatione, sed confortent ipsum, hoc est, confitendo proprium ipsius robur ipsi attribuant.]

380. Ceterum plures Patres volunt Christum aliquod levamen & doloris mitigationem seu consolationem accepisse: & ita sentit impri-

mis S. Thomas q. 12. a. 4. ex Patribus verò S. Hieronymus, Cyrillus, Damascenus, Bernardus, & alij apud Vasquez.

Dubitat hic ulterius, an saltem eorum ob-
jectorum species per accidens infusa acciperet
Christus, quæ Christo per totam vitam unquam
fuerunt applicata, ut possent suas species per
Christum communicare. Affirmant Mendoza
& Arriaga. Nihilominus

381. DICO 3. Probabilius mihi est, huiusmodi species non fuisse Christo infusas. Probatur ex suppositione prioris Conclusionis, quæ nobiscum Mendoza & Arriaga defenditur. Dico Christo aliquas huiusmodi scientias accepisse liberè, hoc est, liberè sibi objecta applicasse, cum potuisset nolle applicare: ergo potuisset carere velle aliquæ huiusmodi scientiæ, quæ infuso facto acquisivit: atqui non potuisset liberè illa carere, si hoc ipso, quod Christo aliquod obiectum non fuisset applicatum, fuisset illius scientiæ accidens infusa. ergo non fuerunt Christo infusæ illæ scientiæ, quarum obiectum non fuit illi applicatum. Probo minorem. Quia per diversos, hoc ipso quod obiectum aliquod non erat Christo applicandum, jam erat infusa Scientiæ, quæ alioquin erat per applicationem obiecti acquirenda: ergo dum Christus voluisset illi Scientiæ carere, hocipso non caruisset. Ceterum non immerito huic conclusioni.

Contra priorem Conclusionem solum obijci potest, quod jam supra de primo parente Adamo insinuat est. Non enim videtur Christo denegandum aliquod genus Scientiæ, quod Adamo concessum est. 2. in Adamo fuisse speciem causalam illas infundendi, quia statim post illam creationem in ætate virili debuit præcellere in Universo, & quàm optime providere postea, quod non potuisset facere sine huiusmodi Scientiæ, quæ non habuit Visionem Beatam, aut Scientiæ per se infusæ, sicut habuit Christus.

Illud tamen ultro concessero, Christum ex Dei providentia habuisse objecta sibi occurrentia tali ordine & dispositione, ut commodissime per species inde acceptas ad generandas alias & alias species magis & magis universales abstractivas & scientificas uti, & ita feliciter vitam esse, ut acquisiverit tandem scientias in perfectione gradu, quàm unquam habuerit Adamus. Naturæ ad has acquirendas non est opus perpetuum sensuum externorum usu, & omnium sensuum perceptione ac applicatione: quotidie enim videmus aliquos, qui sensibus paucis percipiunt, assiduâ tamen rerum consideratione longe perfectiores scientias comparare, quàm alij qui libere

bus per omnia vagantur, cum impedimentis
potius, quàm incremento scientiarum.

